



## **Allebei hebben ze gelijk!**

**Er is een discussie in de Talmoed over hoe de Menora met Chanoeka moet worden aangestoken. Beginnen we op de eerste dag met acht lichtjes en ieder dag één minder of beginnen we op de eerste dag juist met één vlammetje en bouwen we op tot alle acht vlammetjes hun zuivere licht verspreiden?**

In de Talmoed staan uitsluitend zinnige discussies. Als ik een meningsverschil met mijn echtgenote heb over de vraag of het raam gisteravond wel of niet open stond, dan heeft één van ons gelijk (meestal mijn echtgenote). Maar dit soort discussies komen in de Talmoed niet voor. Als er een meningsverschil wordt gebracht, hebben altijd beiden gelijk. Het verschil tussen de beide opvattingen zit hem in de vraag: vanuit welke invalshoek wordt er tegen het probleem of het vraagstuk aangekeken?

### **Twee invalshoeken**

We gaan terug naar de Menora. Het Jodendom leert ons dat we het goede moeten doen en het kwade moeten bestrijden. “*IK ben jullie G'd*”, de eerste van de Tien Geboden, geeft aan: *Doe goed*. Het Tweede Gebod “*Gij zult geen afgoden dienen*” roept op tot het bestrijden van het kwaad. Het zuivere vlammetje van de Menora straalt warmte uit, oprechte warmte. Het staat symbool voor het verrichten van goede daden. Om volmaaktheid te bereiken moet je opbouwen, iedere dag een beetje beter zijn. Langzaam maar zeker zorgt dan het licht er bijna automatisch voor dat er voor duisternis geen plaats meer is. Het kwaad verzwakt met de dag. Het kwaad kan echter ook anders worden aangepakt. Vanaf dag één keihard bestrijden, met vuur er tegenaan gaan. En dus op de eerste dag Chanoeka meteen alle kaarsjes ontsteken. Een keiharde aanpak. Alles uit de kast halen. En dan langzaam maar zeker is het kwaad verdreven en hoeven we op de laatste dag nog nauwelijks één vlammetje te ontsteken.

### **Elke dag een kaarsje meer**

Beide benaderingen in de strijd tegen de duisternis hebben gelijk. En wie eerlijk naar zichzelf kijkt, herkent deze beide manieren van omgaan met het leven. Soms stel je je positief op en concentreer je je op het doen van goed. Aan het kwade besteed je weinig aandacht, dat verdwijnt wel vanzelf. Maar vaak ook is een harde opstelling nodig. In de opvoeding zal een goede ouder ook af en toe hard moeten optreden. En hetzelfde geldt voor een bestuurder of voor een rabbijn. U kent toch de uitdrukking “zachte heelmeeesters maken stinkende wonden”. Beide benaderingen in de Talmoed hebben dus gelijk. De eerste dag één kaarsje, maar ook op de eerste dag alle acht, de harde aanpak. Toch steken we met Chanoeka elke dag een kaarsje meer aan. Leg de nadruk dus primair op het doen van goed, maar vergeet niet dat af en toe het actief bestrijden van het kwaad ook echt nodig is.

Binyomin Jacobs, opperrabbijn,  
Chanoeka 5780 – 2019

#### **Inter Provinciaal Opper Rabbinaat**

Postbus 7967, 1008 AD Amsterdam T 020 3018495 F 020 3018491 E rabbinaat@ipor.nl  
Het Rabbinaat omvat: Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Flevoland,  
Noord-Holland (m.u.v. Amsterdam), Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant, Limburg